

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Jméno diplomanta/ky:	Iva Fárková
Téma práce:	Hranice a jejich ochrana v kontextu mezinárodního práva lidských práv a suverenity státu
Rozsah práce:	157 150 znaků (podle prohlášení)
Datum odevzdání práce:	září 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma považuji za vysoce aktuální. Státy se suverenitou pracují a její projevy jsou ostatně vidět neustále v řadě činností státu. Ne vždy je to ale pojem, se kterým stát pracuje vědomě. Daleko více pozornosti se soustřeďuje na oblast lidských práv, kde smluvní normativita a navazující judikatura vybízí k debatě a k hledání a prolamování limitů. Suverenita takto jednoznačně uchopena není, byť je základní vlastností státu jako subjektu mezinárodního práva. V poslední době jsme viděli řadu pomyslných střetů lidských práv a suverenity státu a velmi často to bylo právě v oblasti ochrany hranic; ať už je to rok 2015, resp. 2016 a situace na hranicích jižních států EU, anebo rok 2021 a 2022 a situace na hranicích Polska a pobaltských států.

Tématu se z tohoto pohledu věnovala jen malá pozornost, proto autorčinu iniciativu vítám.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma považuji za náročné jak na teoretické znalosti, tak na vstupní údaje a jejich zpracování. Autorka se vcelku dobře popasovala s teoretickými znalostmi MPV a opatřila si řadu vstupních údajů. Naneštěstí jsme spolu nekomunikovaly tak často, jak bych byla potřebovala, autorka zpracovávala téma v zahraničí a práci jsem od ní obdržela v podstatě až hotovou nedlouho před termínem odevzdání. Absence možnosti komentovat průběžně vznikající verze bývá ke škodě práce, a i zde tomu tak bylo. Stanovení výzkumné otázky či metod patří k základům, které musíme řešit na prvních setkáních; zde se ale patrně odrazily „covidové roky“, a pak diplomantčin výjezd do zahraničí, nechci tento postup přičítat tolik k tíži. Autorka navíc řadu mých výhrad reflektovala a doplnila práci jak o literaturu, tak i některé oblasti (otázka migrantů/uprchlíků na hranicích Polska apod.), které byly podle mého názoru nutné a v práci chyběly.

Stále si nejsem jistá způsobem výběru literatury, ale považuji jej za dostačující. Sice není nadále zcela zřejmá výzkumná otázka a není mi jasné, jak, a hlavně proč používá metody, o nichž

hovoří v úvodu, ale i přesto považuji toto ukotvení za alespoň dostačující pro účely tohoto druhu práce. Je pro mě nicméně složité hodnotit práci standardně podle toho, zda autorka metodologicky zdůvodněným výzkumem naplnila cíle, které si stanovila. Jako cíl si zvolila „zkoumat rozpor mezi garantovanou lidskou svobodou a povinností států zajišťovat bezpečnost na svých územích a s tím i jejich možnostmi regulovat pohyb na vlastních hranicích a stanovovat podmínky vstupu a následného pobytu či opuštění jejich území a porovnat situaci v České republice a Státu Izrael a rozebrat problematiku uplatňování státní suverenity v rámci ochrany hranic a zjistit, kdy se střetává s lidskými právy, která tak mohou být ohrožena, co by mělo mít a co má přednost“. Je to ambiciózní cíl, který v práci nebyl zcela naplněn. Autorka provedla výzkum, načetla si primární i sekundární zdroje, a dále s nimi pracovala. Zpracování ale trpí právě nevyjasněností výzkumné otázky a nezachycením některých zásadních témat.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce se z formálního hlediska skládá z titulní strany, prohlášení, obsahu, úvodu, tří částí, závěru, seznamu použitých zkratk, zdrojů a příloh. Tyto formální aspekty jsou dodrženy. Autorka téma zpracovává vcelku pěkně, využívá cizojazyčnou i domácí odbornou literaturu. Poznámkový aparát patrně neprošel revizí, ale citováno je vhodně, pro čtenáře využitelně. Práce je stylisticky a jazykově napsána pěkně.

4. Vyjádření k práci

Co se týče stránky obsahové, výběr kapitol i jejich pořadí je adekvátní záměru. V jednotlivých částech práce se autorka postupně vypořádává s vymezením pojmů, s právním základem a věnuje se podrobně jak tématu hranic, tak tomu, kde se setkává s ochranou lidských práv. Konkrétní výtky k práci s dovolením ponechávám na oponentce práce. Jsem si vědoma toho, že autorka nepropracovala jedno z témat, o nichž jsem hovořila, a to otázku hranic a lidských práv s ilustrací situací na polsko-běloruských hranicích. Bylo možné tuto situaci použít jako odrazový můstek k obecnějším úvahám, o což se autorka pokusila (a jsem za to velmi ráda), ale přeci jen nešla tak daleko v analýze, jak by bylo potřeba.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka cíle práce splnila do určité míry, jí postavený cíl byl velmi ambiciózní. Pro účely diplomové práce ale považuji cíl za splněný dostatečně.
--------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomantka postupovala při zpracování práce samostatně, možná až příliš, konzultace by byly napomohly konkretizaci směřování. Příslušné nástroje pro kontrolu z hlediska plagiátorství vyhodnotily práci jako v pořádku.
Logická stavba práce	Diplomová práce vhodně členěna, struktura je logická a přehledná, ale práce trpí menší provázaností jednotlivých kapitol.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomantka používala zahraniční i domácí odbornou literaturu. Používání citací odpovídá normě, byť s chybami.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubku provedené analýzy nepovažuji za adekvátní, mohla a měla být hlubší. Jde zejména o otázku střetu lidských práv a suverenity, potažmo ochrany hranic.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úpravu práce hodnotím jako pěknou.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska chyb v psaní je diplomová práce na dobré úrovni. Stylistická úroveň je dobrá.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji diplomovou práci k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci předběžně hodnotím – s výhradou průběhu obhajoby – jako velmi dobrou.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by měla diplomantka zodpovědět tyto otázky:

1. Popsaný problém „pushbacks“ na hranicích Polska a Běloruska je jen obdobou podobných situací na jiných hranicích. Jak se k této otázce staví regionální úprava lidských práv? Jak se k ní staví judikatura ESLP? Setrvává na své doktríně absolutního zákazu porušení čl. 3?

V Praze dne 18. listopadu 2022

JUDr. Věra Honusková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce